

Majoritet säger ja till ny tillsynsmyndighet

Tolv myndigheter blir fyra stycken – eller

Mer än hälften av remissinstanserna säger ja till regeringens förslag att skapa en ny myndighet för inspektion av vård och omsorg. Men många riktar hård kritik mot hur frågan har hanterats.

Förslaget att skapa en ny myndighet, Inspektionen för vård och omsorg, lades fram av Socialdepartementet i mitten av juni. Sedan har departementet gått snabbt fram. Remisstiden på förslaget gick ut den 21 augusti, och redan i slutet av juni utsåg regeringen generaldirektör för den

nya myndigheten, Gunilla Hulth-Backlund (se LT nr 29–31 och 32–33/2012).

När remisstiden nu har gått ut har det kommit in omkring 120 remissvar. En klar majoritet av dessa, uppskattningsvis cirka 60 procent, ställer sig positiva till förslaget. Det vanligaste argumentet är att man tycker att tillsyn av principiella skäl bör ligga i en egen myndighet. Men en del remissinstanser har också kritik mot hur Socialstyrelsen sköter tillsynen i dag.

Samtidigt uttrycker många

sitt missnöje med den korta remisstiden. »Det är därför beklagligt att ett sådant viktigt arbete går ut på remiss under en period på året när berörda organisationer har som svårast att skapa en god remisshantering, och att regeringen under pågående remissperiod också fattar beslut om att den nya myndigheten ska skapas och tillsätter dess generaldirektör«, skriver exempelvis Läkaresällskapet.

Föreningen Sveriges socialchefer är mer rakt på sak:

»Att remisstiden är orimligt kort när misstanken att man

»Det vanligaste argumentet är att ... tillsyn av principiella skäl bör ligga i en egen myndighet.«

inte vill ha några genomtänkta svar«, skriver FSS. Även Läkarförbundet, som är positivt till grundtanken i förslaget, har kritiserat den korta remisstiden (se LT nr 34–35/2012).

I omkring en fjärdedel av remissvaren avstår man från

kanske fjorton ...

Ur LT nr 32-33/2012, sidan 1394.

att ta ställning för eller emot den nya myndigheten, i många fall med hänvisning till att remisstiden varit för kort.

Samtidigt med förslaget om den nya inspektionsmyndigheten skickade Socialdepartementet också ut ett mer omfattande förslag på remiss: »Gör det enklare!«, betänkandet från Vård- och omsorgsutredningen som leddes av Stefan Carlsson. Han föreslår en mer långtgående reform, där tolv myndigheter, bland dem Socialstyrelsen och Läkemedelsverket, ska läggas ner och ersättas av fyra nya. En av dessa fyra är en ny inspektionsmyndighet, men betydligt större och med bredare mandat än i departementets eget förslag.

Trots att de skickades ut samtidigt, går remisstiden för »Gör det enklare!« ut en månad senare, den 21 september. Detta har inte gjort det lätt för remissinstanserna. En del har valt att redan nu svara också på Stefan Carlssons utredning, andra berör den kort medan ytterligare andra låter den vänta till senare.

En betydande andel, kanske en femtedel, av alla remissinstanser uttalar sig redan nu positivt om huvuddragen i Stefan Carlssons förslag. En del vill se den nya inspektionsmyndigheten som ett steg på vägen mot detta, medan andra vill gå direkt på en större reform. »Vi anser också att den ambition som uttrycks i »Gör det enklare!« om att minska antalet myndigheter inom vård och omsorg är god, och att införandet av den nya inspektionen står i strid med detta«, skriver till exempel Vårdföretagarna.

Miki Agerberg

Foto: Magnus Hallgren/Scampix

»Jag tror säkert man kan hantera tillsynsfrågorna lika bra i en ny inspektionsmyndighet som vi gör i dag«, säger Lars-Erik Holm.

Socialstyrelsen accepterar att halveras

En ny inspektionsmyndighet enligt regeringens modell innebär att halva Socialstyrelsen bryts loss. Ändå väljer Socialstyrelsen att tillstyrka förslaget.

Regeringens förslag att skapa en ny myndighet, Inspektionen för vård och omsorg, innebär att Socialstyrelsen klyvs på mitten. Myndigheten ska nämligen skapas genom att man bryter loss Socialstyrelsens tillsynsavdelning, med omkring 500 anställda, och gör denna till en egen myndighet.

Ändå väljer Socialstyrelsen i sitt remissvar att tillstyrka förslaget. Varför, generaldirektör Lars-Erik Holm?

– Ytterst är det regering och riksdag som beslutar vilka myndigheter de vill ha. Det är politiska beslut som

»Jag tycker det är viktigt att statens styrning är tydlig. Och en ny inspektionsmyndighet får ett väldigt tydligt uppdrag, som den kan koncentrera sig helt på.«

myndigheterna ska rätta sig efter.

Ett vanligt argument för regeringens förslag är att det av principiella skäl skulle vara bäst att ha tillsynen för sig – inte vid sidan av andra verksamheter som på Socialstyrelsen i dag. Det argumentet tillbakavisar Lars-Erik Holm:

– Det finns ingen evidens

för att den ena eller den andra organisationsmodellen är bättre. Vilken man väljer är en politisk bedömning. Men jag tror säkert man kan hantera tillsynsfrågorna lika bra i en ny inspektionsmyndighet som vi gör i dag.

– Detta kommer att kräva ett nära samarbete mellan den nya inspektionen och Socialstyrelsen, inte minst för att våra föreskrifter ligger till grund för tillsynen. Det blir ett spännande år när vi ska rigga det nya samarbetet.

På en punkt ser Lars-Erik Holm att det kan finnas en fördel med det nya förslaget:

– Jag tycker det är viktigt att statens styrning är tydlig. Och en ny inspektionsmyndighet får ett väldigt tydligt uppdrag, som den kan koncentrera sig helt på.

Miki Agerberg

PATIENTSÄKERHET/ÄRENDEN

Personal missade allvarlig ögonskada i fem dagar – ögat gick inte att rädda

Under fem dagar missade personalen på vårdavdelningen att en av patienterna fått en allvarlig ögonskada. När patienten till sist kom till en ögonklinik, gick ögat inte att rädda. (Soc 9.2-24294/2011)

En äldre kvinna blev inlagd på sjukhus på grund av hjärtsvikt och lunginflammation. Efter en knapp vecka ramlade hon och slog i pannan på vänster sida. Hon skadade även vänster öga.

I journalanteckningen om händelsen står att patienten ramlat, blödde från vänster öga och hade blåmärke och svullnad under ögat. Ansvarig sjuksköterska kontaktade bakjournen för bedömning. Kompress sat-

tes över ögat, och beslut togs att patienten inte skulle ha något blodförtunnande läkemedel på kvällen på grund av blödningsrisken.

Nästa journalanteckning om ögonskadan gjordes först fem dagar senare. Då undersöktes patienten av en ögonläkare, som bedömde att hennes hornhinnetransplantat hade spruckit. Kvinnan transporterades till en ögonklinik och opererades dagen därpå, men ögat gick inte att rädda.

Av den interna utredningen framgår att flera läkare och sjuksköterskor på avdelningen undersökte patientens ögonskada under de fem dagar som gått, men att detta inte journalfördes. Det framgår också att

berörda läkare inte kände till att kvinnan hade ett hornhinnetransplantat.

I sina yttranden hänvisar läkarna på medicinkliniken till hög arbetsbelastning, underbemanning och överbeläggningar, som förstärktes av att det var semestertid. I den situationen har man fått prioritera ner dokumentation till förmån för direkt patientarbete, framhåller en överläkare.

Vårdgivaren fann i sin utredning att händelsen orsakades av brister i dokumentation, kompetens och kommunikation, och föreslår åtgärder för att komma till rätta med detta. Den höga arbetsbelastningen är svårare att göra något åt; ett förslag att införa husjour visa-

de sig vara ogenomförbart på grund av läkarbristen.

Socialstyrelsen tycker att åtgärdsförslagen är relevanta, men uppmanar vårdgivaren att hitta något annat sätt att minska arbetsbelastningen för läkarna. Den höga arbetsbelastningen tillsammans med övriga brister utgör en patientsäkerhetsrisk, och innebär att kravet på god vård inte uppfyllts, konstaterar Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen finner däremot inga skäl att kritisera någon enskild hälso- och sjukvårdspersonal.

Miki Agerberg

Redaktör:

Sara Gunnarsdotter 08-790 34 10
sara.gunnarsdotter@lakartidningen.se

KÖP DEN NYA BOKEN

TOBAK

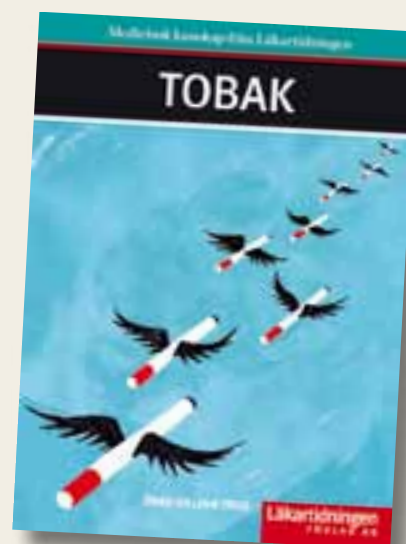
– en medicinsk kunskapsbok från Läkartidningen

Tobak är den största orsaken till ohälsa och förtida död i Sverige – en viktigare riskfaktor än alla andra levnadsvanor tillsammans. Omkring 60 mer eller mindre allvarliga sjukdomstillstånd kan kopplas till rökning. Trots det rökte omkring 1 miljon svenskar dagligen år 2010. Att sluta röka är inte omöjligt. Och det lönar sig. Redan första året minskar risken för en rad sjukdomar. Läkaren har en viktig roll som ledare i det förebyggande arbetet mot tobak.

Redaktör: Hans Gilljam, institutionen för folkhälsovetenskap Karolinska institutet, Stockholm.

Köp och beställ

på Läkartidningen.se under fliken »Böcker och särtryck»
Pris 130 kr (inkl moms, frakt tillkommer)
Vid beställning över 50 ex, mejla din order till
ulf.jansson@lakartidningen.se

Läkartidningen
FÖRLAG AB